

MS-taudin ensivaiheen hoidon kehittyminen Suomessa 2013–2022

Rekisteritutkimus kansallisesta MS-rekisteristä (Ahvenjärvi ym., 2025)

Tausta ja menetelmät

MS-tauti Suomessa

Multippeliskleroosi eli MS-tauti on autoimmuunisairaus, jossa immuunipuolustus hyökkää elimistön omia keskushermoston kudoksia vastaan.

Yleisin muoto Suomessa on aaltomainen MS-tauti (RRMS).

Keskimääräinen sairastumisikä

33 vuotta

Tutkimuksessa mukana

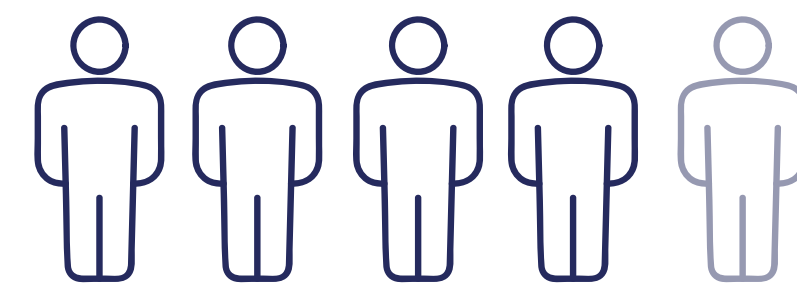
2479 potilasta

Aineisto kattaa

n. 85 %

Suomen MS-potilaista

Aineistolähteet

- ☒ Suomen MS-rekisteri
- ☒ Kelan lääketietokanta
- ☒ HILMO-hoitoilmoitusrekisteri

Päätulokset

Päätulos 1.

Diagnosointiivieen lyhentyminen

Diagnosointiin kulunut aika lyheni merkittävästi tutkimusjakson aikana:

Vuosi	Diagnosointiivie (kk)
2013	10,1 kk
2022	4,6 kk

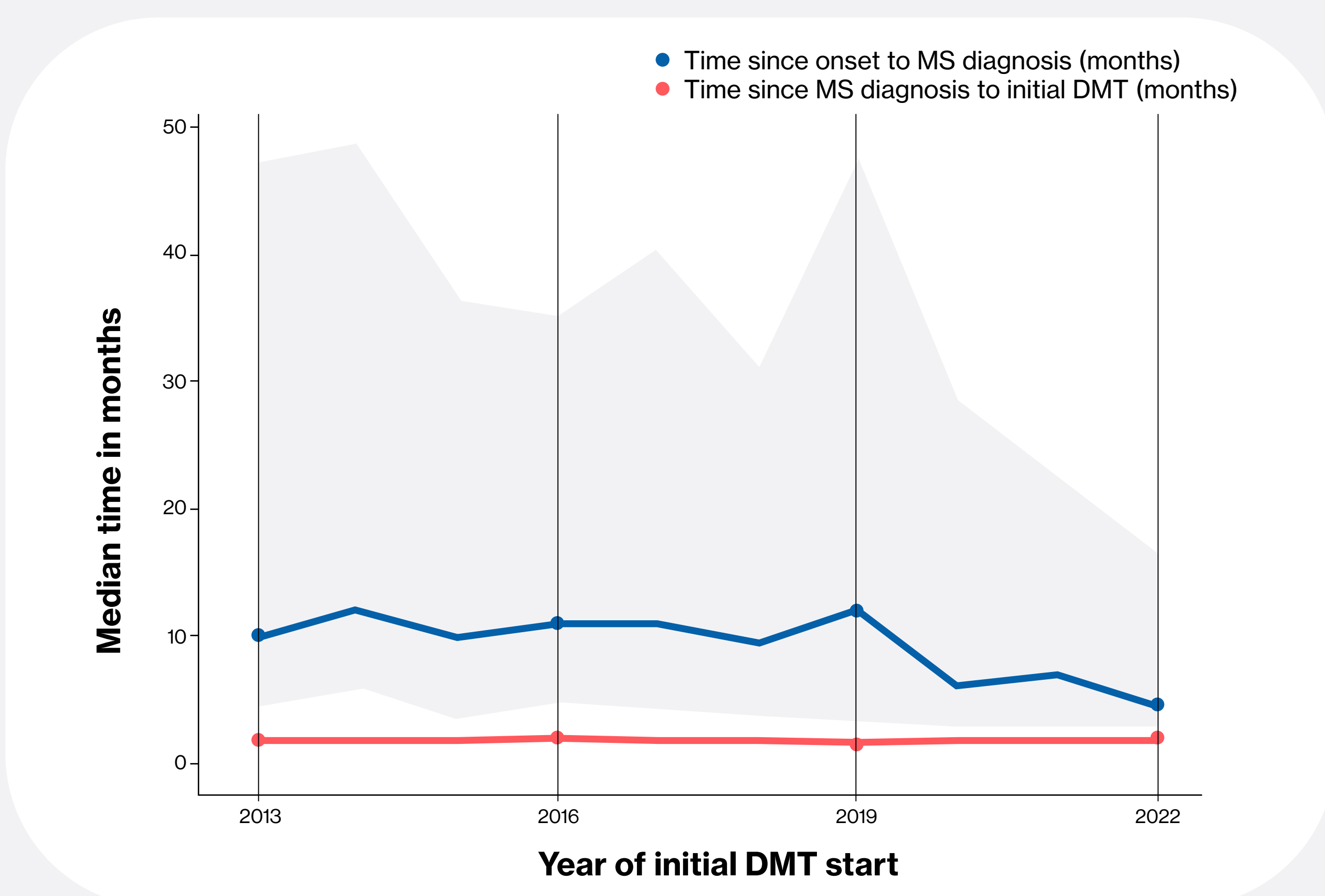

Figure 3. Evolution of time since onset to MS diagnosis and time since diagnosis to DMT initiation from 2013 to 2022, DMT initiation from 2013 to 2022. DMT, disease-modifying therapy; MS, multiple sclerosis.

heDMT, highly effective DMT meORAL, medium effective oral meINJ, medium effective injection SiPRm, S1P receptor modulators

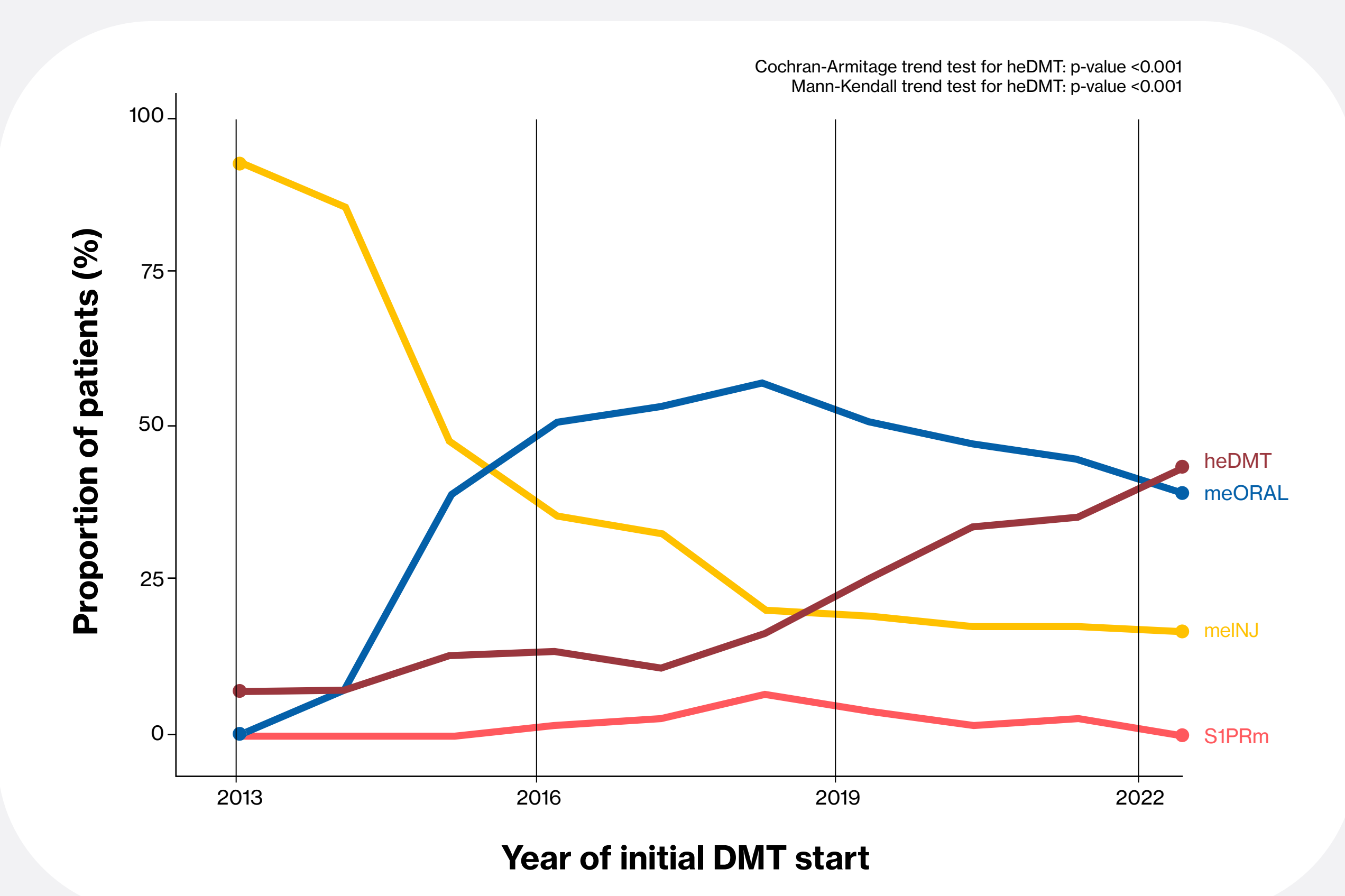

Figure 3. Evolution of time since onset to MS diagnosis and time since diagnosis to DMT initiation from 2013 to 2022, DMT initiation from 2013 to 2022. DMT, disease-modifying therapy; MS, multiple sclerosis.

Päätulos 2.

Korkeatehoisten hoitojen käytön voimakas kasvu

Korkeatehoisten MS-lääkkeiden käyttö ensimmäisenä hoitona on kasvanut huomattavasti:

Vuosi	Korkeatehoiset lääkkeet ensimmäisenä hoitona (%)
2022	43,7 %
2013	6,9 %

Päätulos 3.

COVID-19-pandemialla ei ollut vaikutusta diagnosointi- tai hoitoviiveisiin

Tutkimuksessa arvioitiin COVID-19-pandemian vaikutuksia

Pandemia **ei aiheuttanut** viiveitä MS-taudin diagnosoinnissa tai hoidon aloituksessa

Muut havainnot

Mitkä tekijät vaikuttivat lääkkeen valintaan?

- ☒ Korkeampi taudin aktiivisuus (enemmän pahenemisvaiheita)
- ☒ Nuorempi ikä diagnosoinn hetkellä
- ☒ Korkeampi toimintakyvyn rajoittuneisuus (EDSS-pisteytys)

Tyypillisimmät oireet diagnosihetkellä:

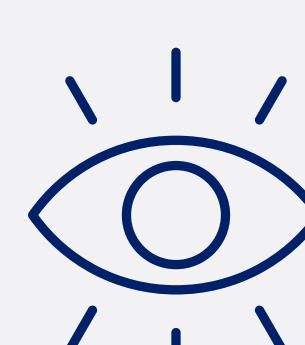
48 %

Tuntohäiriöt

24 %

Näköhermon tulehdus

18 %

Aivorunkoperäiset oireet

MS-taudin ensivaiheen hoidon kehittyminen Suomessa 2013–2022:

Nopeampi diagnosointi ja tehokkaampi ensivaiheen hoito voivat merkittävästi parantaa MS-potilaiden pitkäaikaisennustetta ja elämänlaatua.

Tulokset osoittavat, että Suomessa neurologisten sairauksien hoidossa seurataan tiiviisti kansainvälistä tutkimustietoa ja hoitosuosituksia.

Nopea
diagnoosi

Varhainen
tehokas hoito

Parempi ennuste
ja elämänlaatu

Tutkimuksen toteutus ja yhteistyökumppanit

Tutkimuksen toteuttajat:

Oulun yliopisto (johtava tutkija Mervi Ryytty)
Novartis Finland Oy (Henri Autio ja Elina Jokinen)
StellarQ Oy (data-analyysit)
Lisäksi tutkijoita Helsingin ja Turun yliopistoista

Julkaisun tiedot:

Ahvenjärvi H ym. (2025),
Brain and Behavior

Yhteyshenkilöt:

Mervi Ryytty, mervi.ryyitty@pohde.fi